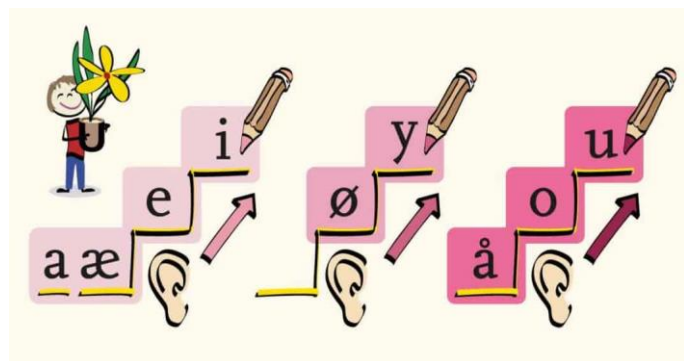
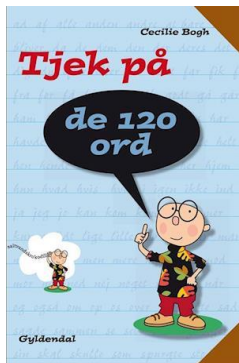

Fokusområder og progression i de danske staveprøver

Primary Dansk Literacy

Y1: Fokusområder til Bogstavtesten:

Eleven kan alle de danske bogstaver:

Eleven kender deres navn, form og lyd.

Eleven kan både skrive dem med stort og med lille.

Når vi øver læsning så fokuserer vi særligt på deres lyd. Vi læser ved at sætte lydene sammen. De danske konsonantlyde er stort set de samme som de engelske, men vokallydene er lidt anderledes. Eftersom engelsk ikke har æ, ø, og å kan man nemt øve disse. Så er der bare a, e, i, o, u, y tilbage som kan drille.

A	B	C	D	E	F	G
H	I	J	K	L	M	N
O	P	Q	R	S	T	U
V	W	X	Y	Z	Æ	Ø
Å						

Y2: Fokusområder til Staveprøve 1:

Sikker kendskab til alle danske bogstaver

Lydrette ord på 1, 2 og 3 stavelser som:

Y3: Fokusområder til ST2 staveprøve

Eleven kan stave ord med nye bogstavkombinationer og afvigelser fra lydret stavning.

Eleven kan bruge -ng lyden, -e sidst i ord, r-kombinationerne -or –ar –ir –ur - ør, konsonantklynger i ordets start/midt/slut, blødt d, blødt v.

Eleven kan stave de 60 letteste ord fra de 120 hyppigste ord.

Eleven kan alfabetet i udsnit (hvad kommer før og efter et givent bogstav).

Eleven kan prikker vokaler og dele i stavelser.

Lyde der blandt andet fokuseres på:

ør – som i tør

ng – som i sang

spr – som i sprit

ø – som i løn

skj – som i skjold

kr – som i krone

nge – som i lange

st – som i flest

v – som i Tavs

blødt d – som i flod

j – som i jysk

or – som i glør

sj – som i sjat

ar – som i larm

lm – som i palme

ur – som i sur

ir – som i tapir

Y4: Fokusområder til ST3 staveprøve

Eleven kan bruge dobbeltkonsonant i ord (som i nisse).

Eleven kan bruge korrekt vokal foran dobbeltkonsonant (kort vokal – lyd og form afviger – som i ”nisse”).

Eleven kan bruge stumt d og stumt h og stumt g.

Eleven kan navneord i bestemt ental.

p og b forveksling (som i knapper).

g og k forveksling (som i lykke).

t og d forveksling (som i lette).

Eleven kan prikke vokaler og dele i stavelser.

Eleven kan stave lydrette ord der giver mening og ikke giver mening (kan indikere fonetiske vanskeligheder)

Konkrete eksempler på lyde der øves til testen:

Stumt d og h og g: som i hvor og hval og sige.

-ng: som i seng.

Dobbeltkonsonanter som i: slemme.

Kort vokal der afviger fra lydret vokal: som i nemme, tomme, nisse, vugge, lykke.

P eller B: som i knapper.

G eller K: som i lykke.

T eller D: som i lette.

Navneord i bestemt ental: som i ”bilen”.

Y5: Fokusområder til ST4 staveprøve

Eleven kan stave navneordenes endelser

Eleven kan stave udsagnsordenes endelser

Eleven kan stave ord med konsonantforveksling

Eleven kan stave ord med dobbeltkonsonant

Eleven kan stave ord med kort vokal (vokal lyder anderledes end den skrives)

Eleven kan dele ord i stamme og endelser

Eleven kan stave lydrette ord der giver mening og ikke giver mening (kan indikere fonetiske vanskeligheder)

Konkrete eksempler på lyde der øves til testen:

K og g forveksling

Æ lyden

Ø lyden som i : skønne

Doppelkonsonant

Kort vokal

Stumt d og h

Udsagnsord i datid –ede og -te

Udsagnsord i nutid –er

Navneord i bestemt ental -en

Navneord i bestemt flertal –ene og -erne

Navneord i ubestemt flertal -er

Y6: Fokusområder til ST5 staveprøve

Eleven kan bøje et navneord i alle former (endelser)

Eleven kan bøje et udsagnsord i alle former (endelser)

Eleven kan bøje et tillægsord i alle former (endelser)

Eleven kender forskel på –ene og -ende

Eleven kan sætte nutids r og flertals r (**også når det ikke kan høres: bærer**)

Eleven kan sætte flertals r (**også år det ikke kan høres: lærere**)

Eleven kan bruge korrekte vokaler (også når de afviger)

Eleven er sikker i stumt d, h og v

Eleven er sikker i p og g forveksling

Eleven er sikker i vokal (også når den afviger fra lydret udtale)

Eleven kan dele ord i stamme og endelser

Eleven kender egennavne og kan skrive dem med stort

Eleven kan stave lydrette ord der giver mening og ikke giver mening (kan indikere fonetiske vanskeligheder)

Konkrete eksempler på lyde der øves til testen:

Navneords endelser: som –en i ental (telefonen)
–e og –er i ubestemt flertal (hatte, telefoner)
–ene og –erne i bestemt flertal hattene, telefonerne)

Udsagnsords endelser: som i at form –e (tale)
nutid –er (taler)
datid –ede og –te (malede, talte)
før nutid –te (sendte)
lang tillægsform: -ende (løbende)

Tillægsordenes endelser: 2. grad: som i hurtigere
3. grad: som i fineste

P og b forveksling: som i skygge

Stumt d, g, h og v: som i gård, selv, lege, hverken

Y7: Fokusområder til ST6 staveprøve

Testen er meget lig ST5 – blot med større fokus på at eleven kan tænke sig frem til den rette stavemåde (eleven forstår de grammatiske regler om f.eks. endelser)

Eleven kan bøje et navneord i alle former (endelser) – sværere ord end ST5

Eleven kan bøje et udsagnsord i alle former (endelser) – sværere ord end ST5

Eleven kan bøje et tillægsord i alle former (endelser) – sværere ord end ST5

Eleven kender forskel på –ene og –ende

Eleven kan sætte nutids r og flertals r (**også når det ikke kan høres: bærer**)

Eleven kan sætte flertals r (**også år det ikke kan høres: lærere**)

Eleven kan bruge korrekte vokaler (også når de afviger)

Eleven er sikker i stumt d, h og v

Eleven er sikker i p og g forveksling

Eleven er sikker i vokal (også når den afviger fra lydret udtale)

Eleven kender egennavne og kan skrive dem med stort

Eleven ved hvornår et ord er sammensat eller ej

Eleven kender til sprogrigtighed når ord lyder ens eller staves næsten ens.